

Ukininkas

Prekė laikraščio:

Prusose ir i Austriją 3 auks.
i Ameriką ir i kitas svetimas
žemes 5 auks.
i Rusiją (kuvertuose) 5 rubl.

LIETUVOS

UKININKŲ LAIKRAŠTIS.

Prekė apgarsinimų:

Už eilutę smulkaus
rašto arba už jos vietą per
pusę puslapio 60 fenigų.

IŠEINA DU SYKIU PER MĖNESĮ SU MĖNESINIŲ PRIEDŲ.

Baigiantiems metams.

Šituom numeru užbaigiamė 1896 metus. Atsižvilksimė dabar skaitytojau i perėjusį metą, atsiminkim kas gero ar pikto atsitiko mūsų gyvenime, pamislinkimė kokį pamokinimą mes galim iš to išnešti.

Kaipo lietuviai pavaldiniai maskolių vyriausybės, per perėjusį metą apturėjome kelis pamokinius, aiškiai parodančius, ko mes galime tikėtis nuo dabartinės maskolių vyriausybės.

Pirmučiausiai ant prašymo Karklinių valsčiaus Suvalkų gubernijos, idant pavelytu valsčiaus mokyklose mokinti vaikus tikėjimo dalykų lietuviškai ir iš knygų spaudintų lotyniškoms litaromis, maskolių vyriausybė atsakė tuom, kad atspaudinus poter knyges, katekizmus ir maldaknyges maskoliškoms litaromis, atsiuntė anus mokintojams, paliepdami pardavinėti lietuvių vaikams. Nėgana da to, kad neišpildė valsčionų prašymo, bet da melagingai apgarsino, kad knygas tas vyriausybė atspaudino, išpildydama norą valsčionų, prašiusių knygų spaudintų maskoliškoms litaromis.

Idant padidinti iškilmę laike caro karunacijos vyriausybė liepė valsčiams dėti piningus, už kuriuos buvo siunčiamė deputatai ant karunacijos.

Vietoje mylistų, kurių daugelis tikėjosi nuo caro, mes apturėjome daugybę persekiojimų, iš kurių čion tik svarbenus paminėsime. Taip štai padarė kratą pas daktarą Bagdanavičią. Naumiestyje, Suvalkų gubernijoje, ir radė pas jį kelis numerius „Varpo“ laiko dabar po didelią priežiūrą policijos. Daktarą Vaineikį, iš Kauno gub. už tai, kad pernai darydami kratą, atrado pas jį kelis laiškus, nugabeno i miestą Kazan toli pietinėje Maskolijoje ir ne išleidžia jį iš tenajos.

Iš kitų kraštų paminėsime da kratą pas suvejį Jašinką ši Slibinų kaimo Naumiesčio pavieto, kurį dabar laiko kaipo didžiausį prasiakaltėlį Kalvarijos kalėjime. Apart to Šiauliu

kalėjime sėdi daugybė mūsų kaimiečių už tai, kad jieškojo apsišvietimo lietuviškose knygos ir laikraščiuose.

Persekiodami suaugusius maskoliai neužmiršo ir mūsų kūdikių, ir tiems davė pajusti barbarišką savo ranką. Mintaujos gimnazijoje, kur yra daug lietuvių mokintinių ši metą maskoliai sumislino versti lietuvius mokintinius melsties maskoliškai. Mokintiniams atsisiakius tai daryti, didesnį jų pusę atstatė iš gimnazijos.

Tiek persekiojimų nukentėme mes per perėjusį metą! Pažiūrėkimė dabar, ką veikiamė mes lietuviai per perėjusį metą, argi nieko neparodėme maskoliams, kad mes da gyvojame, kad ne norime pasiduoti jų nežmokiškiams norams.

Ne! mes lietuviai, ši metą parodėme maskoliams, kad nesnaudžiame, kad geidžiamė didesnio apšvietimo, kad reikalaujame dėl savės geresnių tiesų. Šimet Prūsų Lietuvoje tapo uždėti trys nauji laikraščiai: „Lietuviškas Paslas“ „Lietuviškas Laiškas“ dėl Prūsų lietuvių, o „Tėvynės Sargas“ dėl lietuvių esančių po maskolių valdžia. Nors šitas paskutinis laikraštis turi peiktiną paprotį kelti vaidus tarpu lietuvių, bet vis-gi skaitlius lietuviškų laikraščių šimet yra didesnis negu kitais metais.

Kad lietuviai esantie po valdžia maskolių gerai supranta savo reikalus matyti iš tos daugybės prašymų, kuriuos siuntė mūsų kaimiečiai ant caro vardo, prašydami pavelinti lietuvišką spaudą lotyniškoms litaromis. Prašymai tie parodys maskolių vyriausybei, kad mes mokame jau jieškoti to, kas mums priguli, iš pradžių prašymais, o jeigu prašymai nebus išklausyti, mes mokėsime kitą kiu tvirtesniu būdu savo reikalus paremti. Nesnaudžia teip-pat ir Prūsų lietuviai. Per šį metą jie padarė dideli žingsnį pirmyn, suprato savo tautiškus reikalus ir atsikratė nuo sebrystės su vokiškais konservatyvais, kurie yra didžiausi priešininkai lietuvių atgijimo.

Jeigu prie šito da pridėsiu, kad ir Amerikos lietuviai pradėjo ruščiaus darbuotis, kad metė jau ginčius apie tikėjimą, o visi išvien pradeda rupintis apie tėvynės labą, tai bus aišku, kad šį metą mes skubiau žengeme pirmyn neveizint ant persekiojimų maskolių vyriausybės. Iš šito matyti, kad mus reikalai eina pirmyn, kad mes be baimės galime žiūrėti į ateitį, nės mes pergalėsime savo skriaudikus, nės iškovosime laisvę dėl savęs, reikia tiktai, kad kiekvienas iš mus rupintusi kaip galėdamas jieskoti apšvietimo, kad musų lietuviai eitu iš vien, kada reikia stoti į kovą prieš mus didžiausią priešininką ir nuskriaustoją maskolių vyriausybę.

Ateinantį metą „Ukininkas“ teip-pat kaip ir šimet ateis į pagelba musų broliams gyvenantiems po sunkiu maskolių jungu. Kaip ir šimet „Uk-kas“ praneš visokias žinias iš tėvynės, praneš apie norus ir pasiėlgimus maskolių, idant mes matydami, ko nori ir ką daro musų priešininkai galėtume žinoti, kaip nuo jų gintis. Apart to „Uk-ke“ bus talpinami ir straipsniai iš ukės, iš svetimų šalių, iš gamtos ir šėip ivairus pasiskaitymai. N.

✓ Apie vėją. (Užbaiga.)

Iš tyrinėjimų vėjų pakraipos pasirodė, kad norint vėjai pas mus taip tankiai mainosi, tačiau ir tose permainose yra tulas nuoseklumas. Teip Europoje po piet-vakariniam vėjui paprastai užėina vakarinis; potam šiaur-vakarinis; potam šiaurinis, šiaur-rytinis, rytinis, piet-rytinis, pietinis ir vėl piet-vakarinis.

Apart pakraipos vėjo svarbi yra da ir jo speka, vėjo speka prigali nuo vėjo greitumo. Mokinti tyrinėdami vėjo greitumą su tam tikrais prietaisais paskyrė vėjus pagal jų greitumą ir speką į 7 skyrius:

1) Tyka — buna tada, kada vėjas į adyną pereina nuo nieko (o) iki 2 verstų. Tuokart mes vėjo nejauciamė; dumai kyla tiesiai į viršų; lapai ant medžių nejuda.

2) Silpnas vėjas — kada į adyną pereina nuo 2 iki 18 verstų. Vėją tada jaučiamė; jis pajudina smulkius lapus.

3) Vidutinis vėjas — kada perlekia į adyną nuo 18 iki 36 verstų. Lapai ant medžių ir mažesnes šakutes tada juda.

4) Pusetinai smarkus — kada perlekia į adyną nuo 36 iki 54 verstų. Pajudina didesnes medžių šakas.

5) Smarkus — kada perlekia į adyną nuo 54 iki 72 verstų. Pajudina storas medžių šakas ir plonus kamienus.

6) Audra — kada perlekia nuo 72 iki 108 verstų. Pajudina visokius medžius, laužo šakas.

7) Viesula — kada perlekia daugiaus per 108 verstus į adyną. Nugriauja kaminus nuneša stogus, išrauja medžius su šaknimis.

Mokinti su pagelba tam tikrų prietaisų iš skaitė, kad silpnas vėjas spaudžia kiekvieną ketvirtainį mastą stogo arba kito kokio daigto su tokia speka kaip ir ant jo butų uždėtas sunkenybė sverianti 3 lotus. Stiprus vėjas spaudžia teip kaip ir butų uždėta ant kiekvieno ketvirtainio masto 40 svarų Viesula-gi spaudžia teip kaip 4 pudai uždėti ant kiekvieno ketvirtainio masto. Nėra dyvo, kad tokia viesula nuneša stogus ir išrauja su šaknimis medžius.

Pas mus vėjas paprastai buna vidutinio smarkumo; tik retkarčiais atsitinka, kad audra ar viesula nuverčia keletą stogų arba išrauja keliolika medžių. Kitose šalyse stovi labai smarkus vėjai, atsitinka jie gana tankiai ir turi tam tikrus vardus. Apie juos čion nors trumpai pakalbėsime. Abelnai smarkus vėjas pakyla tada, kada ačiu dideliame karščiui ar iš kitos kokios priežasties vienoje vietoje oras pasidaro daug lengvesnis nės kitose artymose vietose. Kas buvo prie didelės ugnies, degant miesteliui ar kaimui, tas žino, kad tada paprastai pakyla vėjas ir tai juo smarkesnis juo ugnis didesnė. Kartais pakyla tokia viesula, kad netik kibirkštis, bet nuodėduliūs, degančias lentas ir dagi visų stogą pakelia į viršų ir nuneša kartais pusetinai toli. Turime čion viesulą neužimančią didelio ploto, pakilusią iš to, kad sušilęs lengvas oras nuo degančio miestelio smarkiai kyla į viršų, o į jo vietą iš visų pusių renkasi šaltas oras. Ant žemės darosi taspat, tiktai vėjai užima daug didesnį plotą.

Sleniuose augstų kalnų, o ypačiai Alpų tankiai stovi smarkus vėjas vadinamas *fenu*. Esti jie tankiausia žiema ir rudenį. Jau iš vakaro prieš viesulai pakylsent ant dangaus pasirodo debesėliai labai paraudonavę nuo spindulių užtekančios saulės. Oras tampa labai permatomas; tolimos kalnų viršunės išrodo arčiau; iš toli girdėti ošimas girių ir užimas kalnų upelių. Staiga pakyla smarkus vėjas, pasiutusias nusileisdamas nuo kalnų į slenius. Prie kiekvieno smarkesnio paputimo girdėtis traškėjimas luštančių medžių; atskalos uolų puola nuo viršūnių; upeliai staiga patvinsta. Gyvuoliai slepiasi duobėse, o žmonės, pabugę, sėdi grinciose, užsigesinę ugnis, bijodamiesi gaisro; laimingi jeigu viesula nenugriauja jiems stogą nuo grincios. Ypatingai įstabi yra iškėmė to vėjo pradžioje pavasario. Nuo jo šilumos į vieną parą sutirpsta nišpasakyta daugybė sniego; upeliai patvinsta umai, sleniai ima žaliuoti — žodžiu viena diena pasidaro tikras pavasaris.

Mokinti aiškina, kad vėjas tas pakyla iš to, kad saulė labjaus išildo tai vieną tai kitą šoną kalnų.

Ant Balkanų pusiasalio nuo Balkanų kalnų Viduržeminių marių link pučia vėjas vadinamas *bora*. Ira tai vėjas šaltas ir sausas. Pučia

jis su pertrukiais, išraudamas medžius, parversdamas namus ir net vagonus gelžkelių. Labai smulkios sniego, dulkės, kurias atpučia tas vėjas, išsiskverbia per mažiausius plyšelius: pereina per dvejus langus ir duris, perlenda per storiausius kailinius. Dėl tos priežasties, tas vėjas yra paojingas ir žmogaus gyvasčiai, nės padaro tankiai plaučių uždegimą. Bora pakyla dėl to, kad yra didelis skirtumas terpu šalto oro ant augštų apdengtų sniegu kalnų viršūnių, iš šilto oro slenių pakraščiuose Viduržeminių jurių.

Bet smarkus vėjai esti netik augštuose kalnuose esti jie ir lygumose. Teip štai, Afrikos pustyneje Sacharoje, kur apart grynų smilčių ant keliolikos mylių nieko nesutiksi, pučia sausi deginantieji vėjai, terpu kurių garsiausias yra *Samum*. Štai kaip viens keliauninkas aprašo samumą, atsitikusi jam keliaujant per Sacharą*: „Penktą ar šeštą dieną kelionės, užtėmyjome neramumą vadovų mūsų karavanos, tankiai dairėsi jie į šalis ir kaskart smarkiaus vėjo savo verbliudus. Jautėme, kad atsitiks kas nors negero, ir visi mislinome apie samumą. Ir teisingai mūsų vadovai, gyventojai pustyne, pagal visokius ženklus pažino, kad artinasi samumas ir kad mums nepasiseks nuo jo išbėgti.

Atėjo naktis, bet jau nebuvo vėsi kaip paprastai; troškumas darėsi kaskart didesnis, o tankus, sausi ukai pakilo visoje apygardėje. Išryto per ukes saulės beveik nebuvo matyti; pasidarė tokie tamsuma, kad per du žingsniu vos buvo galima šį tą įžiūrėti. Vidurdienį pakilo silpnas, bet karštas vėjas: karts nuo karto pakildavo smarkešne audra, o ant galo pasidarė viesula, kuri smilčių debesiais pripildė orą.

Toliaus eiti buvo negalima. Karavana sustojo. Verbliudai sugulė, atkreipdami pasturgalius į vėją, ištisė kaklus sunkiai kvėpuodami. Arabai skubiai priėjo šikšniūnius maišus su vandeniu, teip, kad verbliudai uždengtu juos nuo džiovinančio vėjo. Visi užsidengė juogeriausiai ir pasislepė už pundų. Visoje karavanoje pasidarė tyka. Ore užė viesula, girdėtis braškėjimas trukstančių lentų mūsų pundoose; karštos dulkės lenda į akis, nosį, ausis; pereina per drabužius ir degina kūną. Galvą praseđa labai sopėti: kvėpuoti kaskart vis sunkiaus, prakaitas išpila visą kūną: iš nosų ir ausų pasirodo kraujas; uoda trauksta ir karštos dulkės įeidamos į opas pakelia didelį sopėjimą. Priegtam da troškimas darosi nišpasakytas ir tuom da padidina kančias. Girdėti dejavimai žmonių ir sunkus kvėpavimas silpstančių verbliudų*.

* Per Sacharą paprastai keliauja ant verbliudų, nės jie nesibijo sausumos ir nelepus ant ėdesio. Keliauninkai paprastai eina viens paskui kita; vadinasi tai *karavana*. Į kelionę su savim paprastai ima vandenį šikšniuose maišuose, nės Sacharoje vandens niekur nėra.

Šitą kartą viskas pasibaigė laimingai. Samumas tęsėsi labai trumpai ir karavanoje nepražuvo nė vienas žmogus nėgi gyvuolys. Bet jeigu vėjas tas tęsėsi porą dienų, silpnėsni žmonės ir verbliudai negali išturėti ir žuva. 1805 metuose samumas užkankino ir užnešė smiltimis karavaną, susidedančių iš 200 žmonių ir 1800 verbliudų. Keliai, kuriais paprastai eina karavanos per pustyne, iškloti kaulais žmonių ir verbliudų, yra tai kaulai nelaimingų aukų samumo.

Iš Sacharos sausas karštas vėjas pasiekia Italiją ir Ispaniją Europoje, ir vadinasi čion *soliano* ir *siroko*. Tik čion jis jau nėra teip karštas ir toks smarkus kaip Sacharoje, nors ir čion jam pačiant knygu apdarai sudžiuve susiriečia kaip ir laikomi prieš katra; durys ir mediniai daiktai suskyla.

Netik pustyneje, bet ir dideliuose neužgyventuose tyruose atsitinka smarkias visulos, ypačiai žiemą ir neša jos tada sniegą teip kaip Sacharoje smiltis. Tokios viesulos tankiai buna tyruose Siberijos ir pietinės Maskolijos, kur jas vadina *buranais*. Esti jos teip smarkios, kad negalima susiturtėti ant vietos. Sauras sniegas pakilęs į viršų, sukasi aplinkui, užberia akis ir ausis, užlaiko kvapą; nuo šalčio stingsta kraujas keliauninko, o baimė atima jam paskutinę išmintį. Buna atsitikimai, kad laike tokių viesulų žmonės sušal tik per kelis šimtus žingsnių nuo savo namų, arba viduryje kaimo ant gatvės. Galvijai ir arkliai bėga kaip pasiutę ir nekartą, supuolę į duobes, pražuva; dideles avių bandos nekartą tampa užneštos sniego kalnų ir žuva tukstančiais.

Idant užbaigti kalbas apie vėją lieka da pasakyti kelis žodžius apie teip vadinamus *oro stulpus*, pakylančius ant žemės ir ant marių. Augščiau kalbėjome, kad prie didelių gaisrų paprastai pakyla smarkus vėjas. Tai-gi toks vėjas paprastai kyla į viršų ne tiesiog, bet sukdamasis aplinkui ir tokiu budu pasidaro sukury. Tokis sukury kartais gali buti labai smarkus: teip antai siaurinėje Amerikoje degant vienoje vietoje keliolikai margų girios, pakilo sukury, kuris išrovė medelius, nuo 8 colių storio ir pakele juos į viršų ant 50 pedų.

Visiškai teip-pat kaip šitie sukuriai pakyla ir oro stulpai; tik anie yra labai smarkus, greitai eina tolyn, o pertai gali padaryti didelį bledį. Oro stulpai atsitinka visur ir karštuose ir šaltuose kraštuose žemės; vienog karštuose atsitinka daug tankiaus. Priežasčia stulpo yra tai, kad labai išilęs oras vienoje vietoje, greitai sukdamasis, smarkiai kyla į viršų, sujudina tuomi ir aplink esantį orą ir jame pakelia sukuri.

Nekartą vasaros laike, tykioje, giedrioje dienoje, matome mažus sukurius ant laukų ir

kelių. Pakelia jie lengvas dulkes nuo kelių arba smiltis, suka jas aplinkui pakeldami į viršų kelis mastus ir toku būdu padaro aukštyn smailą stulpą, kuris perlekęs keles varšnas išnyksta. Žmonės mus, pamatę tokių sukūrį tykioje dienoje, sako, kad tai velnias, lekdamas, padaro tą sukūrį; yra toki nišmaneliai, kurie tvirtina, kad reikia tik pažūrėti į toki sukūrį per šilkinę skepečiukę arba išvirkščią kailinių rankovę, tai be abejonės pamatysi velniuką viduryje sukurio. Neapšviestas protas, nežinodamas tikros priežasties pakilimo sukurio tykioje dienoje, aiškina jį saviškai velniukais.

Bet nevisados sukuriai buna toki maži. Teip štai „23 dieną balandžio 1800 metų, skaitome aprašyme vieno tokio oro stulpo buvusio Saksonijoje — diena buvo ukanota, vėjas kelis syk mainėsi, užrėjo tamsus debesiai, tik štai apie 4 adyną popiet iš didelio debesio nusileido ilgas smailus debesio stulpas, pasiekė žemę ir vėl sugrįžo į debesį. Po valandei stulpas pločio kokią 60 žingsnių vėl nusileido iki žemei ir, pasiutusiai sukdamasis aplinkui save, pakėlė daugybę dulkių ir ėjo tolyn su nišpasakytu smarkumu, perlekdamas mylę į 8 minutą. Viskas, ką tik sutiko tasai stulpas, tapo sulaužytas, nuneštas — o tuom tarpu keli žingsniai nuo to stulpo oras buvo visiškai tykus. Kai muose, per kuriuos perėjo tas stulpas, nuplėše visus stogus, sugriovė medines triobas net vieną murinę. Kitame kaime visą kletį su javais ėmė į vandenį. Vištas ir žąsis nutvertas pakele į viršų ir negyvas išmetė nepailgam ant žemės. Girioje, per kurią perejo stulpas, per 60 žingsnių pločio neliko nė vieno sveiko medžio, nė vieno krumelio; per giria pasidarė platus kelias užverstas sulaužytais medžių kamienais. Nekurie medžiai buvo įmesti į upę, esančią koki 100 žingsnių nuo girios. Ant galo nutverė berną su arkliais ir išmetė jį ant kelio, o arklius į artymiausius krumus“.

Kitas toksai stulpas Amerikoje teip-pat nutverė vaikną; kurį paskui atrado su galva suskaldyta į uolą. Bet toki atsitikimai esti gana retai; daugiausiai žmonių pražuva namų griuvėsiuose. Prancuzijoje miestelyje Monvil 1895 metuose stulpas sugriovė dvi dideles murines verpimo dirbtuves, kurių griuvėsiuose pražuvo 200 žmonių. Mieste Kalkuta Indijoje 1833 m. stulpas į keles minutes sugriovė 1200 žvejų butų ir užmušė 215 žmonių. Pas mus negirdėti apie tokius baisius atsitikimus, bet jie vis-gi yra galimi.

Da baisėni yra smilčių stulpai pustynėse. Nuo žemės pakyla daugybė stulpų iš smilčių, kurie pasiutusiai sukdamiesi smarkiai lekia pirmyn. Nelaimingi tie keliauninkai, kuriuos užspėja toki stulpai.

Jeigu tokis stulpas eina per balas ar van-

denį, tad įtraukia vandenį draugia su varlėmis ir žuvimis ir išmeta jas kur nors toliaus ant sausos žemės. Iš čion paeina lytus žuvimis ar varlėmis, apie kuriuos kartais girdėt kalbant. Žmonės, nesuprasdami kame dalykas, tiki, kad tai vaivarykštė (laumės juosta), gerdama vandenį iš ežerų ar marių, įtraukia draugia žuvis, kurios paskui su lytum išpuola. Mes-gi dabar matome, kad tai daro ne vaivarykštė, bet oro stulpai.

Kartais tokis stulpas pakyla ant marių. Tada vietoje smilčių ir dulkių pakyla į viršų vanduo ir toki vandeniai stulpai daėina nekartą iki pačių debesų. Tokius stulpus vadina *vandens stulpais*. Ir čion stulpas paprastai prasideda iš debesio. Pirmuciausiai iš debesio nusileidžia smailus debesio stulpas; ant vandens tuojaus pasidaro sukuryš, vienoje vietoje pasidaro kaip ir maža vandens kalva; iš vidurio tos sukančiosios kalvos išėina vandens stulpas ir kyldamas į viršų susivienija su debesio stulpu. Tada pasidaro storas stulpas iš vandens, tarytum sujungiantis dangų su marėmis. Tankiai tokių stulpų pasidaro labai daug. Toki vandens stulpai slenka pirmyn palengva, per tai garlaiviai visados gali jų išsilenkti; ant galo reikale, vienas šuvis iš kanuolės (armotos) perkerta stulpą pusiau ir jisai išnyksta. Vienog kartais atsitinka ir nelaimės.

B.

Kaip apsieiti sergant šiltine?

Šiltinė arba iš lotyniško tifus, yra tai karštligė, kuri paprastai tęsiasi 3 nedėlias. Apima ji žmogų nestaiga kaip tai daro užsidegimas plaučių, bet palengva. Pirmą dieną ligonis vaikščioja, tik jaučiasi jau nesmagum, truputį sopa galva ir visus sanarius, valgyt nesinori. Antrą dieną liga jau labjaus suima ir ligonis turi į lovą atsigulti. Trečią dieną liga da pasididina ir teip laiko 2 ar 3 nedėlias. Pabaigoje ji vėl teip palengva išėina kaip palengva įėjo. Jeigu tokiam ligoniui pamieruosime karštį su termometru, tai pirmą dieną rasime karščio kokius 38 ar 38,5 (trisdėsimts aštuonis ir pusę laipsnio) tai yra kokia pusė ar visu laipsniu daugiau nė pas sveiką.*) Antrą dieną karštis dalina iki 39° ar da daugiau ir teip laikosi kokias 2 nedėlias. Kada liga pradėda pereiti, karštis nyksta palengva. Vieną dieną susimažina ant kokio vieno laipsnio, kitą da labjaus susimažina ir teip palengva dalina iki paprastos šilumos.

*) Doktorai mieruoja karštį termometru Celsiaus, kuris truputį kitaip sutaisytas negu paprastai vartojamas pas mus termometras Reaumiuro. Pas sveiką žmogų pagal Celsiaus termometrą yra 37,5° (trisdėsimts septyni ir pusę laipsnio) šilumos, pas ligonius buna daugiau ir daėina tankiai iki 41° net iki 42°. Augščiaus 42° ligonis negali išturėti, numiršta. Karštį doktorai paprastai mieruoja dedamį termometrą po pažasčią ligonio.

Kaip visoms ligoms teip ir šiltine nevysi ligoniai vienodai serga. Vieni turi labai didelį karštį (kokia 41° laipsni.) net klejoja iš karščio, kiti-gi turi karštį vidutinį (kokius 39° laipsnius). Vieniems labai sopa galva, kitiems vidurius; vieni kosti, kiti ne; vienų viduriai pasidaro liuosi, kitų-gi kieti; kartais iš vidurių kraujas prasimuša. Vieni serga 3 nedėliais ar ilgiaus, o kiti kokias 2 ir mažias; nekurie da-gi ir vaikščiodami perseraga.

Mokinti patyrė, kad pas kiekvieną ligonį sergantį šiltine, žarnose yra 2 ar 3 opos; nuo jų ir priguli visa liga kaip tos opos pradeda darytis, žmogus pradeda sirgti, kaip pradeda užgyti, žmogus pradeda, taisytis. Kaip-gi apsieiti su ligoniu šiltine sergančiu? Pirmučiausia reikia atminti tai, kad jokiais vaistais negalima sutrumpinti ligą. Syki prasidėjus ji turi išlaikyti savo laiką; atsakanti pagelba padaro tik tiek, kad ačiū jai ligonis turi spekas dalausti ligos galo. Be atsakančios pagelbos ligonis nusilpsta ir numiršta nekartą tiktai dėl stokes geros pagelbos.

Idant ligonis nenusilptu ir galėtų sulaukti ligos galo, reikia palaikyti jo spekas atsakančiu valgiu, vynu arba koniaku, o teippat ir vaistais, kuriuos gali suteikti tik gydytojas pamatęs ligonį.

Svarbiausiu vaistu šiltinėje yra be abejonės atsakantis valgis. Paprastai buna teip, kad ligonis, turėdamas karštį neturi noro valgyti, o giminės nesuprasdami svarbumo valgio nesiulo jam valgyti. Tokiu būdu ligonis gera tik vandenį. Perėjus nedėliai toks ligonis jau teip nusilpsta, kad jau turi būti apvartomas ir jaigu laiku nepakviečia gydytojaus, tad ligonį be abejonės laukia smertis.

Man pačiam teko kartą matyti ligonį sergantį šiltine jau antrą nedėlią, kuris nieko apart vandens ir obuolio nuo pradžios ligas burnoje neturėjo. Atsitiko tai dėlto, kad ligonis pats nenorėjo valgyti o giminės kasžin koks ten filšieris užtikrino, kad šiltinėje ligonis gali apsieiti be valgio. Teisybė beveik 2 nedėlį tas nelaimingas ligonis apsiėjo be valgio, bet padėjimas jo pasidarė bausis. Iš jauno druto vaikino pasidarė tik kaulai ir uoda; negalėjo nė vieną sanarį pajudinti iš silpnumo, net šnekėti jau negalėjo. Ligonis tas pradėjo eiti geryn, kada pagal mano rodą ėmė jam juo daugiau duoti valgyti.

Ką duoti valgyti tokiams ligoniams? Žinoma reikia duoti valgius lengvai virinamus kaip štai: pieną, kiaušinius, sriubą nuo mėsos, kruopas. Mėsos galima teip-pat duoti. Neverta duoti, duonos, bulbų, jokių riebių daigtų ir saldumynų, nes tie visi daigtai sunkiai verda viduriuose. Nuo jų vidurius gali imti sopėti, o da kaip sakėme pas ligonius šiltine sergančius yra opos

žarnose. Valgyti reikia duoti tankiai o po truputį. Per dieną suaugęs žmogus gali išgerti 3 ar 4 stiklus pieno, suvalgyti 2 ar 3 kiaušinius minkštai iššutintus, išvalgyti torielką preskos sriubos. Apart to dėl prilaikymo spekų ligoniui labai gerai duoti kokius 4 ar 5 stiklelius per dieną gero vyno, arba 3—4 stiklelius koniako su pienu.

Nors ligoniai paprastai neturi noro valgyti, bet ant to nereikia paisyti; suaugusiam ligoniui reikia išaiškinti, kad valgis dėl jo yra tai vaistas, kurį nors ir negardu turi imti. Vaikus-gi reikia arba priversti piktumu arba šėip prikalbinti valgyti. Jeigu po valgiui ligoniui būtų piktą reikia duoti ryti šmotelius ledo, didumo kaip pupos grudas, o nėsant ledui nors gerai šalto vandens. Yra ir toki ligoniai, kurie išvemiam viską ką tik įvalgo. Pas tokius reikia pakviesti gydytoją, idant anas atsakančiais vaistais vėmimą apstabdytu.

Jeigu ligoniui labai sopa galvą gerai uždėti ledus ant galvos arba nėsant ledui nors šalto vandens. Jeigu-gi tai negelbsti arba jeigu iš didelio karščio ligonis pradeda klejoti, tad reikia kreiptis prie gydytojaus.

Jeigu ligonio viduriai užsilaiko kokias 2 paras, tad reikia duoti jam ricinos aliejaus. Jeigu iš vidurių pasirodytu kraujas, tad ant pilvo tiesieję pusei žemiaus bambos reikia dėti ledus, ir juo greičiaus kreiptis prie gydytojaus. Gerti ligoniui nereikia gailėtis. Geriausiai duoti atvirintą vandenį.

Kada ligonis pradeda jau taisytis, visą nedėle turi da lovoje gulėti ir misti tik valgiais, kokiais mito ligoje. Mat tada nebuna da priderinčiai užgijusios opos žarnose. Nuo vaikščiojimo arba neatsakančio valgio tos opos gali visiškai pratrukti, pagadyti žarną o žmogus čia tai turi gyvasčiu užmokėti. Perėjus nedėliai nuo to laiko kaip pradėjo geryn eiti, ligonis gali pradėti darbus ir misti paprastais valgymais.

Prie atsakančios priežiūros ant šimto ligonių tik koki 2 ar 3 kur seni arba šėip silpnai numiršta. Be priežiūros-gi nekartą numiršta ir jauni stiprus vyrai.

D.

Tėvynės mylėtojų draugystė Amerikoje.

Rugsėjo mėnesyje 1896 metų Amerikoje tapo uždėta „Tėvynės mylėtojų draugystė“, kurios siekis yra išdavinėti moksliskas lietuiskas knygas. Sanarių turi ji jau į 30. Kiekvienas sanarys moka ant metų mažiausia 60 centų, kurie išgali moka doliarą ir daugiau. Kiekvienas sanarys gauna po vieną ekzemplierių knygų, kurios taps išduotos draugystės kaštais. Draugystė jau turi piningų į 100 doliarų ir pradės jau darbą. Ant pirmų pradžių drau-

gystė ketina išleisti raštus musų garsaus raštininko Kristijono Duonelaicio. Toliaus spaudins kitus naudingus raštus. Dėlto draugystė užkvičia visus, kurie turi ką naudingo parašę, perduoti jai rankraštį, o ji atspaudins jį, jeigu išras naudingų lietuviams.

Norint ta draugystė, kaip matome, turi pagirtinus norus, nės išdavinėdama raštus nori pakelti apšvietimą tarpu lietuvių, bet turi ir priešininkus. Kaip matyti iš Amerikos lietuviškų laikraščių ir kaip skundžiasi mums sąnariai tos draugystės, priešais ją eina Amerikos kunigai.

Mat Amerikos kunigai ligšiolai buvę pripratę, ką nori daryti su lietuviams, ir tiesa jiems sekėsi; tačiau gali sakyti, kad lyg paskutiniame laikui jie arė ir ekėjo Amerikos lietuviams; bet štai paskutiniame laike lietuviai jau pradėjo nesiduoti vadžioti savę už nosų. Minėtoji draugystė teip-pat nesiklausė kunigų sumislino daryti naudą tėvynei pagal išgalę. Kunigams tas nepatinka, jie mat nori, kad visame kame jų pasiklaustu. Ėmė savo laikraštyje „Garsas“ apšmeižė draugystę, kad ji esant nekatalikiška, kad net bedieviška ir tt. Bet dovanai jų darbas: neveizint ant jų keiksmo draugystės sąnariai kaskart didinasi. Matydami, kad tokiu būdu nieko nepadarys, kunigėliai sumislino užbėgti už akių „tėvynės mylėtojų draugystei.“ Draugystė paketino išduoti Duonelaicio raštus, tai kunigėliai pasiskubino ir spaudina jau „Garse“. Draugystė paketino išleisti „Palangos Juze“, kunigai tik štai ir ėmė savo „Garse“ spaudinti „Palangos Juze“. Mislina mat tokiu būdu sugriaušę tą draugystę.

Mes iš savo pusės velyjame juo geriausio pasisekimo „Tėvynės mylėtojų draugystei.“ Dieve duok, kad jos išduotos knygelės pakeltu teip lietuvių apšvietimą ir supratimą savo reikalų.

S.

Iš Lietuvos.

Iš Trakų paviato. Vilniaus gub. Perėjusią vasarą iš priežasties didelių karščių javai musų pavietė menkai užderėjo, pertai šis metas sunkus dėl musų žmonių. Gerai da, kad prie plento, kurį veda per musų pavietą žmonės turi šioki toki uždarbi. Žemė plentui jau išliginta, išskirint tik raistą vadinamą Musniku, kur pirm 150 metų, sako, buvęs ežeras, o dabar yra tai plynė užaugus žolėmis, ant kurios vietomis ir gyvuliai gali vaikščioti. Tai-gi per tą plynę kaip užpylė žemių per sieksni augštumo viršutinė pluta truko ir žemės pasukendo ir nežinia ar šimet užpils, nors kaip katrą dieną žemės veža po 100 vežimų. Darbininkus dirbančius prie to plento labai apgaudinėja; ant 8 sieksnių atvežtos žemės mažiausiai vieną nusuka ir neužmoka.

Perėjusią vasarą Stakliškėse ir jų aplinkėje labai sirgo ir puolė raguoti gyvuliai ir arkliai. Gudų vyriausybė atsiuntė neva savo fėlsėjus, kuriems miestelis turėjo užmokėti 150 r., o jie dykai niekam jokios pagalbos nedavė, už viską reikėjo užmokėti, bet ir tie, kurie mokėjo, jokios naudos iš jų pagalbos neturėjo. Visas jų darbas tai ką prižiūrėjo, idant visi puolę gyvuliai būtų užkasti.

Perėjusį rudenį Stakliškių parapija sulaukė kito kunigo: eina kalba, kad ir kituose parapijose bus po du kunigus. Gerai būtų, nės dabar yra ir tokios bažnyčios, kuriose nėra nė vieno kunigo.

Iš Griškabudžio valsčiaus. Kiti mus valsčionys vėl ketina rinkti į vaitus Marcinkevičių, žinomą sukeiči ir plėšiką. Jis kitąsyk buvo vaitu Griškabudžio valsčiuje, bet už pardavinėjimą pašpartų buvo numestas, nuo vaitų, o dabar yra sekretorium Karčiudės (Tomašbudos) valsčiuje. Apie jo suktumus daug yra visokių žinių. Štai, šią vasarą teko man išgirsti apie vieną akyvą jo suktumą, apie kurį vertą papasakot ir kitiems.

Prieš 2 ar 3 metus žiemos laike Griškabudžio kaime kuvo atrastas negyvas kudikis, kurį buvo paslėpus motiną kudikio pramergusi Elzbieta Baltrušaičiūtė. Iš tos priežasties i Griškabudžio kaimą atkeliavo iš Naumiesčio daktaras su tyrinėtoju (sliedovateliu) daryt „sliedstva“ ir patirti priežastį numirimo kudikio. Vaitas Marcinkevičia, tykodamas pelno, sumislyjo iš to pasinaudot. Jis pirma įgaidino kaltininkę ir jos motyną, o paskui nusiuntė pas jas savo tarpininkę — meklerką žydelkaitę Peškę ir liepė pasakyt, kad busę sunku papirkti daktarą, kad daktaras arba suvis ne prisileisęs moterų, arba liepsęs sau labai brangiai užmokėti ir kad dėlto geriau busę papirkti daktarą per patį vaitą. Moters įgaidintos davė vaitui ant papirkimo daktaro 50 rublių. Prieš patį pjaustymą, sako, vaitas pasiulęs daktarui nuo yardo moterų 30 rublių; kitus 20 rublių, matyt, norėjo pasilikti sau už pasiulymą ir tarpininkystę. Kad ir ne priėmė daktaras piningų, vienok vaitas ne sugražino tų piningų moterims ir laukė galo „sliedstvos.“ Liudininkai buvo sušaukti i vaito raštinyčią ir ten buvo surašyti pabaigtinai visi protokolai. Pasibaigus „sliedstvai“ vaitas užsipašė svečius ant pietų ir patyrė, kad daktaro protokolas ne per daug apkaltina motyną atrasto negyvo kudikio, kad prasikaltėlei gali reikėti sėdėti kalinyj kelis mėnesius arba tik keles nedėlės. Išvažiavus svečiams vaitas davė žinią prasikaltėlei, kad viskas busę gerai, kad daktaras priėmęs piningus. Neužilgo visoj Griškabudžio apygardoj pasklido gandas, kad daktaras priėmęs 100 rublių ir dėlto esą parašęs gerą protokolą. Iš šito atsitikimo matyt, koku

bu du kartais suvadžioja žmones netikę vaitai ir kiti činovninkai. Jie išplėšia iš tamsių žmonių pinigų da-gi tuomet, kada tiems suvis ne-reikalinga yra jų pagelba. Tokių suvadžiojimų daug buna vaito ir pavieto raštinyčiose, įpatingai naudojasi netikę činovninkai iš liosininkų. Bet kad kas suvadžiotu žmones tokiu budu, kaip tai padarė Marcinkevychia, tai man ne atsitiko girdėt. Tai jau turbūt jo vieno išmisas — imti pinigų vardan kitų. Tokiu budu bunant vilku galima prisidengti avies kailiu ir savo kaltę numesti ant kitų nekaltų. Tai jau, žinoma, reikia buti dideliu begėdžiu. Sako, kad Marcinkevychia išviliojęs nuo moterų da 15 rublių neva žemskiams papirkti. Tokios piktadarystės tankiausiai pereina činovninkams be bausmės. Marcinkevychiai turbūt ne pereis jo piktas darbas dykai, nės daktaras, nesenei išgirdęs apie piktus liežuvių, apskundė Marcinkevychia. Tokį tai žmogų da ketina rinkti į vaitus! Sm.

Iš **Brazilijos**. J. Limavyčia (S. Leopoldo, Hotel Germania. Rio Grande. Brazil.) rašo (**Vienybėje** L. N. 45.) kad toj šalyj lietuvių daugiausiai apsigyvenusių yra šiose trijose kolonijose: Iziji, Marija Plementel ir Zagvarion. Pagal J. Limavyčiaus nuomonę lietuvių ten esant apie 140 šeimynų. Lietuviai tenai gyvena skurdžiai ir negražiai (paleistuvingai).

Uždarbys nemokinto ir nemokančio amato toks mažas, jog vos-ne-vos vienam ištenka ant išsilaikymo. „Butu gerai, kadnors laikraštį koki lietuvišką gavus paskaityt, bet, bėda, kad tokių mes neturime ir neįstengiamo parsitraukt.“ Teip užbaigia savo laišką tasai rašėjas ir visai nerodyja lietuviams į Braziliją keliauti. K7.

Turiny s „Uk-ko“ 1896 metų.

A. Politiški straipsniai.

- 1) Ant naujų metų No. 1; puslapis 1. parašė N.
- 2) Ant ko apverčia Maskolijos vyriausybė Mokestis surinktas nuo gyventojų. No. 4; pusl. 25. — Red.
- 3) Lietuvos apšviestunai ir ukininkai. No. 6; pusl. 41 — N.
- 4) Iš Amerikos (prašymas carui Mikalojui II). No. 6; pusl. 42.
- 5) Maskolijos caro karunacija ir manifestas. No. 7; pusl. 49. — N.
- 6) Tikėjimiški persekiojimai Maskolijoje 1895 m. No. 7; p. 50. L. Tolstoj.
- 7) Dėlei karunacijos No. 8; p. 57 — Sl.
- 8) Policijos viršininkas su savo žemskiais — vagys ir plešikai. No. 10; p. 73 — R. U.
- 9) Lenkų centrališkas darbininkų komitetas. No. 10; p. 74.
- 10) Karunacija caro Mikolojaus II No. 11; p. 81. — D.

- 11) Kaip caras važiuoja per savo žemę. No. 11; p. 82.
- 12) Prieš karunaciją. No. 11; p. 83 — Sl.
- 13) Prisižiūrėkime kitų paveikslui. No. 13; p. 97. — N.
- 14) Nauja geradarystė. No. 14; p. 105.
- 15) Maskolių begėdiškums. No. 15; pusl. 113. S.
- 16) Iš priežasties revizijų; No. 16; p. 111. Sl.
- 17) Naujas persekiojimas tikėjimo. No. 20; p. 153. N.
- 18) Kiek apsieina užlaikymas viešpataujančių. No. 13. p. 103.
- 19) Baigentiems metams. No. 24; p. 185. N.

B. Iš ukės.

- 1) Iš gaspadorystės (Smulkios žinios dėl ukininkų). No. 1; p. 4. parašė Sl.
- 2) Pienininkystės mokykla Kauno gub. No. 2; p. 2.
- 3) Apie perėjimą. No. 2 p. 13. Sl.
- 5) Mokslas ir žemdirbystė No. 3; p. 18. Sl.
- 6) Iš kur tikėtis pagalbos. No. 5; p. 33. J. Sl.
- 7) Apie runkelius dėl pašaro. No. 5; p. 34. Uk-kas.
- 8) Musų rupestis. No. 12; p. 89. — Kaimavietis.
- 9) Kaip apsiginti nuo spragių. No. 12 ;p. 90. Jonų Juoxas.
- 10) Apie naudingumą bitininkystės. No. 14; p. 106. Ruta.
- 11) Pienininkiškos Draugystės Vokietijoje. No. 16; p. 122. B.
- 12) Pienininkiška draugystė Lenkijoje. No. 16; p. 124. B.
- 13) Reikaluose ukininkystės. No. 16; p. 125.
- 14) Apie išnaikinimą piktžolių. No. 18; p. 139. Sl.
- 15) Nauda dvejų pasėlių. No. 18; p. 140. Sl.
- 16) Ukininkų draugystės Galicijoje. No. 19;
- 17) Apie taupojimą medžių. No. 19; p. 146. Zambrukas.
- 18) Kaip gyvena ukininkai Amerikoje. No. 20; p. 156. T.
- 19) Apie žemę ir iš ko ji susideda. No. 20; p. 157. Kaimavietis.
- 12) Reikaluose žemdarbystės. No. 21; p. 160 Sl.
- 13) Iš ukininkystės. No. 21; p. 162.
- 14) Reikaluose ukininkystės. No. 22; p. 171. N.
- 15) Sodauninkystė Suvienytos Valstijose Šiaurinės Amerikos. No. 23; p. 177. S.

C. Apysakos

- 1) Baisus vaisiai godo. No. 1, p. 3 Parašė Viktorija.
- 2) Starosta. No. 2; p. 10. S. O.
- 3) Pelė. No. 5; p. 35. Pajojis.
- 4) Margi paveikslėliai. No. 8; p. 59. Šatrijos Ragana.
- 5) Ant jomarko. No. 9; p. 66. Žemaitė.

- 6) Pavokti arkliai. No. 18; p. 140 ir No. 19. p. 147. *vertė B.*
- 7) Mendelis Didgalvis. No. 21; p. 164. ir No. 22. p. 170. *vertė D.*

D. Valsėių ir parapijų reikalai.

- 1) Apie įkurimą pradinių moksloviečių ir prižiūrėjimą. No. 5; p. 33. *Sl.*
- 2) Apie patvadas. No. 6; p. 47. *Sl.*
- 3) Apie kelius No. 6; p. 47. *Sl.*
- 4) Valsčiaus reikaluose No. 9; p. 65. 65 *Sl.*
- 3) Parapijos reikaluose. Apie kasas. No. 17; p. 129. *Sl.*
- 6) Naumiesčio brostvinė No. 17; p. 131. *Sl.*

E. Aprašymai gamtos.

- 1) Iš plačios pasaulės. Apie palmas No. 6; p. 45; No. 7; p. 55. No. 8; p. 60. *Vertė Jonų Juozas.*
- 2) Iš plačios pasaulės. Apie duoninius medžius. No. 8. p. 60 — *Jonų Juozas.*
- 3) Iš plačios pasaulės. No. 11; p. 83 *Jonų Juozas.*
- 4) Apie gyvates ir jų nuodus. No. 13; p. 100.
- 5) Apie arbatą. No. 14; p. 107. *S.*
- 6) Iš plačios pasaulės. Apie riešutus. No. 15; p. 114. *Jonų Juozas.*
- 7) Apie skruzdėles. No. 15; p. 116. *S.*
- 8) Sala Kuba No. 16. p. 125. *B.*
- 9) Apie sniegą. No. 22; p. 174. *D.*
- 10) Kas tai yra debesiai. No. 23; p. 179. *S.*
- 11) Apie vėją. No. 23. p. 181 ir No. 24; p. 186, 187, 188.
- 12) Iš kur imasi lytus. No. 23. p. 182, 188, 189.

G. Apie gydymą ligų.

- 1) a) Kas tai yra liga gumbas,
b) Kaip gydyti skilvio (pilvio) ir žarnų ligas. No. 4; p. 28. *B.*
- 2) Kraujavimas pas gyvuolius. No. 8; p. 63. *Jonų Juozas.*
- 3) Naujas vaistas prieš difteritą. No. 13; p. 99. *D.*
- 4) Ką daryti nusideginus. No. 17; p. 131. *B.*
- 5) Apie viduriavimą veršių. No. 18; p. 140. *A.*
- 6) Skarlatina. No. 20. p. 153. *Gydytojas.*
- 7) Miškos ir sveikata. No. 20; p. 154. *Sk.-ra.*
8. Kaip apsieiti sergant šiltine? No. 24; p. 188.

I. Eilės.

- 1) Daina lietuvio gyvenančio Maskolijoje. No. 1; p. 2. parašė *Vainužis.*
- 2) a) Musė ir širšė.
b) Gaidys ir višta. No. 2; p. 10. *Višakis.*
- 3) Lietuvos grožybės. No. 4; p. 26. *X.*
- 4) Myslys apie degtinę. No. 8; p. 59. *Vabalėlis.*
- 5) Lietuvos laikraščiams. No. 9; p. 69. *Vabalėlis iš po akmenio.*
- 6) Atsisveikinimas. No. 10; p. 74. *Jonas Ožalaitis.*

- 7) Kregždės. No. 12; p. 92. *Siauleniškis.*
- 8) Eilės. No. 14; p. 108. *Žingeidis.*
- 9) Malda. No. 16; p. 127. *A. B. P.*
- 10) Mužiko širdis. No. 17; p. 133. *A. B. P.*
- 11) Daina lopšinė. No. 17; p. 134. *Tamoškis.*

J. Įvairūs strapsniai.

- 1) Girtuoklystė Lietuvoje. No. 3; p. 17. *Sl.*
- 2) Jonas Oberleinas. No. 3; p. 19. *Siauleniškis.*
- 3) Atsakymas apžvalgininkams. No. 4; p. 32. *Red.*
- 4) Užrašas ukininkams. No. 6; p. 48.
- 5) Juokai. No. 6; p. 48. No. 7; p. 56; No. 11; p. 88.
- 6) Apie išnaikinimą senovės slajų. No. 8; p. 58. *Sl.*
- 7) Iš Rusijos (apie atsitikimą Maskvoje, buvusi per caro karunaciją). No. 12; p. 92. *Daugkintis.*
- 8) Lietuviškos bažnyčios Amerikoje. No. 12; p. 95. *Budvietis.*
- 9) Apie burtininkus. No. 14; p. 108. *D.*
- 10) Bulgarų tautiškas atgijimas. No. 17; p. 130. *B.*
- 11) Da teisybė nepražuvo. No. 12; p. 133. *F. O.*
- 12) Kaip atsirado piningai. No. 18; p. 137. *D.*
- 13) Badas Indijoje. No. 21; p. 163. *D.*
- 14) Kaip padaryti midų prasčiausiu būdu. No. 22; p. 173. *N.*
- 15) Nepoiligam No. 23; p. 177. *Red.*
- 16) Kaip gauda silkės Norvegijoje. No. 23. p. 180. *B.*
- 17) Tėvynės mylėtojų draugystė Amerikoje. No. 24; p. 189, 190.

K. Iš svetimų šalių.

Kiekvieniame numeryje.

L. Iš Lietuvos.

Kiekvieniame numeryje.

M. Apgarsinimai ir gromatnyčiai.

Daugelyje numerių ant paskutinio puslapio.

Ant žinios.

Šitam No. pridedam knygutę „Pavogti arkliai“ ir „Mendelis Didgalvis“ kaip atliginimą už laukimą dėl priedų. *Red.*

Piningus ir laiškų į Ukininko (ir Varpo) redakciją siunčiant, reikia šitoksai adresas padėti:

Herrn Dr. Bruazis, Tilsit (Ostpreussen).

Turiny.

Bendriems metams. *N.* — Apie vėją. *B.* — Kaip apsieiti sergant šiltine? *D.* — Tėvynės mylėtojų draugystė Amerikoje. *S.* — Iš Lietuvos: Iš Trakų pavieto: Iš Griškabudžio valsčiaus. *Sm.* — Iš Brazilijos *Kl.* — Turiny „Uk-ko“ 1896 metų.